

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमत् अनन्तार्य महागुरवे नमः

श्रीमत् वरवरमुनये नमः

श्री गीतार्थसङ्ग्रहः

आळ्वार एम्पेरुमानार् जीयर् तिरुवडिगले शरणम्

<http://www.acharya.org>

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः

श्री गीतार्थसङ्ग्रहः

यामुनाचार्य तनियन्

यत्पदाम्भोरुहद्यानविध्वस्ताशेषकल्मषः ।
वस्तुतामुपयातोऽहं यामुनेयं नमामि तम् ॥

श्री गीतार्थसङ्ग्रहः

स्वधर्मज्ञानवैराग्यसाध्यभक्त्येकगोचरः ।
नारायणः परं ब्रह्म गीताशास्त्रे समीरितः ॥ (1)

ज्ञानकर्मात्मिके निष्ठे योगलक्ष्ये सुसंस्कृते ।
आत्मानुभोतिसिद्धयर्थे पूर्वषट्केन चोदिते ॥ (2)

मध्यमे भगवत्तत्त्वयाथात्म्यावाप्तिसिद्धये ।
ज्ञानकर्माभिनिर्वर्त्यो भक्तियोगः प्रकीर्तितः ॥ (3)

प्रधानपुरुषव्यक्तसर्वेश्वरविवेचनम् ।
कर्मधीर्भक्तिरित्यादिः पोर्वसेषोऽन्तिमोदितः ॥ (4)

अस्थानस्त्रेहकार्पण्यधर्माधर्मधियाऽऽकुलम् ।
पार्थ प्रपन्नमुद्दिश्य शास्त्रावतरणं कृतम् ॥ (5)

नित्यात्मासङ्गकर्मेहागोचरा साङ्ख्ययोगधीः ।
द्वितीये स्थितधीलक्षा प्रोक्ता तन्मोहशान्तये ॥ (6)

असत्तया लोकरक्षायै गुणेष्वारोप्य कर्तृताम् ।
सर्वेश्वरे वा न्यस्योक्ता तृतीये कर्मकार्यता ॥ (7)

प्रसङ्गात् स्वस्वभावोक्तिः कर्मणोऽकर्मताऽस्य च ।
भेदा ज्ञानस्य माहात्म्यं चतुर्थाध्याय उच्यते ॥ (8)

कर्मयोगस्य सौकर्यं शैघ्र्यं काश्चन तद्विधाः ।
ब्रह्मज्ञाप्रकारश्च पञ्चमाध्याय उच्यते ॥ (9)

योगाभ्यासविधिर्योगी चतुर्धा योगसाधनम् ।
योगसिद्धिः स्वयोगस्य पारम्यं षष्ट उच्यते ॥ (10)

स्वयाथात्म्यं प्रकृत्यास्य तिरोधिः शरणागतिः ।
भक्तभेदः प्रबुद्धस्य श्रेष्ठ्यं सप्तम उच्यते ॥ (11)

ऐश्वर्याक्षरयाथात्म्यभगवच्चरणार्थिनाम् ।
वेध्योपादेयभावानामष्टमे भेद उच्यते ॥ (12)

स्वमाहात्म्यं मनुष्यत्वे परत्वं च महात्मनाम् ।
विशेषो नवमे योगो भक्तिरूपः प्रकीर्तितः ॥ (13)

स्वकल्याणगुणानन्त्यकृत्स्नस्वाधीनतामतिः ।
भक्त्युत्पत्तिविवृद्धयर्था विस्तीर्णा दशमोदिता ॥ (14)

एकादशे स्वयाथात्म्यसाक्षात्कारावलोकनम् ।
दत्तमुक्तं विदिप्राप्त्योर्भक्त्येकोपायता तथा ॥ (15)

भक्तेः श्रेष्ठ्यमुपायोक्तिरशक्तस्यात्मनिष्ठता ।
तत्प्रकारस्त्वतिप्रीतिः भक्तेर्द्वादश उच्यते ॥ (16)

देहस्वरूपमात्माप्तिहेतुरात्मविशोधनम् ।
बन्धहेतुर्विवेकश्च त्रयोदश उदीर्यते ॥ (17)

गुणबन्धविधा तेषां कर्तृत्वं तन्निवर्तनम् ।
गतित्रयस्वमूलत्वं चतुर्दश उदीर्यते ॥ (18)

अचिन्मिश्राद्विशुद्धाच्च चेतनात् पुरुषोत्तमः ।
व्यापनाद्भरनात् स्वाम्यादन्यः पञ्चदशोदितः ॥ (19)

देवासुरविभागोक्तिपूर्विका शास्त्रवश्यता ।
तत्वानुष्ठानविज्ञानस्थेम्ने षोडश उच्यते ॥ (20)

अशास्त्रमासुरं कृत्स्नं शास्त्रीयं गुणतः पृथक् ।
लक्षणं शास्त्रसिद्धस्य त्रिधा सप्तदशोदितम् ॥ (21)

ईश्वरे कर्तृताबुद्धिः सत्त्वोपादेयताऽन्तिमे ।
स्वकर्मपरिणामश्च शास्त्रसारार्थ उच्यते ॥ (22)

कर्मयोगस्तपस्तीर्थदानयज्ञादिसेवनम् ।
ज्ञान्योगो जितस्वान्तैः परिशुद्धात्मनि स्थितिः ॥ (23)

भक्तियोगः परैकान्तप्रीत्या ध्यानादिषु स्थितिः ।
त्रायाणामपि योगानां त्रिभिरन्योन्यसंगमः ॥ (24)

नित्यनैमित्तिकानां च पराराधनरूपिणाम् ।
आत्मधष्टेस्त्रयोऽप्येते योगद्वारेण साधकाः ॥ (25)

निरस्तनिखिलाज्ञानो दृष्ट्वात्मानं परानुगम् ।
प्रतिलभ्य परां भक्तिं तयैवाप्नोति तत्पदम् ॥ (26)

भक्तियोगस्तदर्थी चेत् समग्रैश्वर्यसाधकः ।
आत्मार्थी चेत् त्रयोऽप्येते तत्कैवल्यस्य साधकाः ॥ (27)

एकान्त्यं भगवत्येषां समानमधिकारिणाम् ।
यावत्प्राप्ति परार्थी चेत् तदेवात्यन्तमश्नुते ॥ (28)

ज्ञानी तु परमैकान्ती तदायत्तात्मजीवनः ।
तत्संश्लेषवियोगैकसुखदुःखस्तदेकधीः ॥ (29)

भगवद्ध्यानयोगोक्तिवन्दनस्तुतिकीर्तनैः ।
लब्धात्मा तन्दत्प्राणमनोबुद्धीन्द्रियकियः ॥ (30)

निजकर्मादि भक्त्यन्तं कुर्यात् प्रीत्यैव कारितः ।
उपायतां परित्यज्य न्यस्येद्धेवे तु तामभीः ॥ (31)

एकान्तात्यन्तदास्यैकरतिस्तत्पदमाप्नुयात् ।
तत्प्रधानमिदं शास्त्रमिति गीतार्थसंग्रहः ॥ (32)

आळ्वार् एम्पेरुमानार् जीयर् तिरुवडिगले शरणम्